

Jón Ólafur Halldórsson, forstjóri Olís, segir að leggja þurfi aukna áherslu á forritun og raungreinar í menntakerfinu til að auka megi stafræna þekkingu. FRÉTTABLAÐID/SIGTRYGGUR ARI

Dragast aftur úr í stafrænni þróun

SVP vilja koma á samstarfsráði á milli atvinnulífs, háskóla og hins opinbera um stafræna stefnu til að efla samkeppnishæfni Íslands. Útvíkka þurfi skattaafslátt fyrir rannsóknir og þróun. Efla þarf menntun til að takast á við nýjan veruleika í tækni.

Helgi Vífill
Júliusson
helgivifill@frettabladid.is

Samtök verslunar og þjónustu (SVP) leggja áherslu á að Ísland marki sér stafræna stefnu fyrir samfélagið. Það hafa önnur Norðurlönd og fleiri þjóðir sem við berum okkur saman við gert. „Brýnt er að koma á fót samstarfsráði á milli atvinnulífsins, háskólasamfélagsins og hins opinbera til að efla samkeppnishæfni Ísland,“ segir Jón Ólafur Halldórsson, formaður samtakanna og forstjóri Olís.

„Sterkar visbendingar eru um að íslensk fyrirtæki séu farin að dragast aftur úr erlendum keppinautum sem starfa í þeim löndum sem við viljum bera okkur saman við þegar kemur að innleiðingu á stafrænni tækni. Íslensk fyrirtæki verða að geta keppt alþjóðlega og til þess þarf að efla stafræna hæfni þeirra. Netverslun hefur gert það að verkum að íslensk fyrirtæki keppa við erlend stórfyrirtæki á borð við Amazon og Asos sem hvorki hafa starfsstöðvar hér á landi né reka hefðbundnar verslanir heldur byggir reksturinn á stórum vöruhúsum,“ segir hann.

Útvíkka þarf skattaafslátt
Að sögn Jóns Ólafs væri liður í því að bæta stafræna hæfni fyrirtækja að útvíkka þann skattaafslátt sem veittur er til rannsókna og þróunar. „Það væri mikilvægt skref til að auka samkeppnishæfni landsins og samhliða gæti samfélagið haldið áfram að blómstra,“ segir hann.

Reykjavíkurborg er svartí saúðurinn

„Það er margt sem gerir íslenskri verslunin erfitt fyrir,“ segir Jón Ólafur. „Nefna má að álögur af völdum flókins regluverks og síhækkandi fasteignagjöld, einkum í Reykjavík, gera róðurinn þyngr. Nokkur sveitarfélög, til dæmis Akranes, brugðust við með skýnsömum hætti sem mörg önnur sveitarfélög hefðu getað tekið sér til fyrirmyndar,

Forsvarsmenn SVP kynntu fyrir Þórdísi Kolbrúnu Gylfadóttur, viðskipta- og nýsköpunarráðherra, hugmyndir um að koma á fót fyrirnefndum samstarfsvettvangi sem myndi móta heildstæða stefnu fyrir íslenskt samfélag og atvinnulífið. „Þórdís Kolbrún er áhugasöm um þessi mál og ég tel að hún muni taka þau föstum tökum,“ segir Jón Ólafur.

„Til að Ísland geti náð árangri á þessu sviði er forgangsmál að laga menntakerfið að breyttum veruleika. Það þarf að leggja aukna áherslu á kennslu í forritun og raungreinum,“ segir hann.

Nemendur skorti undirbúning
Jón Ólafur vekur athygli á að Verzlunarskóli Íslands hafi í samstarfi við SVP ýtt úr vör námsbraut í haust þar sem lögð er áhersla á viðskipti og stafræna byltingu. „Skólinn hefur því miður orðið þess áskynja að nemendur koma ekki nægilega vel undirbúnir úr grunnskólum til að takast á við námið. Grunnskólar þurfa því að bæta menntun sína á þessu sviði,“ segir hann. Jón Ólafur bendir á að stafræn

ekki síst Reykjavíkurborg þar sem meginþorri alls atvinnuhúsnæðis er. Reykjavíkurborg er svartí saúðurinn hvað þetta varðar, hefur snaraukið tekjur sínar vegna þess að húsnæðisverð hefur farið hækkandi.

Hafa ber í huga að hærri fasteignagjöld eru greidd úr vasa neytenda. Þess vegna bregðast þeir viðskiptavinir sem hafa kost

bylting muni hafa áhrif á fjölda starfa. „Hún mun leiða til þess að störf muni færast til og því skiptir aukin menntun miklu máli. Tímabundið munu einhverjir sem eiga ekki möguleika á að takast á við breytta tíma detta út af vinnumarkaði. Hið opinbera þarf að hafa ákveðið með hvaða hætti eigi að bregðast við þeim aðstæðum.

Það þarf annars vegar að undirbúa nemendur vel fyrir stafræna framtíð og hins vegar að bjóða starfsmönnum upp á viðbótar-menntun til að geta tekist á við nýjar áskoranir. Ef við höfum skýra stefnu stjórnvalda í þessum efnum, sem studd er af atvinnulífinu og skólakerfinu, vitum við hvert förinni er heitið og hver verkefnin verða. Þá er hægt að smíða aðgerðaáætlun til að mæta breyttum veruleika,“ segir hann og nefnir að tækniin skapi mýmörg tækifæri.

„Ríkisstjórnin réð nýverið stafrænan leiðtoga til starfa sem var að mínu mati mikilvægt skref. Stjórnvöld reikna með að með aðgerðum sem gripið verði til á næstu fimm árum megi spara um tíu milljarða á ári. Þar liggja mikil tækifæri á að

á því við með því að kaupa vörur ódýrar erlendis. En um helmingur fatnaðar Íslendinga er keyptur utanlands. Að sjálfsögðu hefðu sveitarfélög átt að bregðast við hækkunum á fasteignamarkaði með því að lækka skattþrósentuna sem fasteignagjöldin miðast við. Það sætir furðu að sveitarstjórnarmenn hafi ekki brugðist við með þeim hætti,“ segir hann.

Sterkar visbendingar eru um að íslensk fyrirtæki séu farin að dragast aftur úr erlendum keppinautum sem starfa í þeim löndum sem við viljum bera okkur saman við þegar kemur að innleiðingu á stafrænni tækni.

Jón Ólafur Halldórsson,
formaður SVP

einfalda atvinnulífinu að eiga samskipti við hið opinbera sem mun spara því tíma og fé,“ segir hann.

Horft til hinna Norðurlandanna
Að sögn formanns SVP er mikilvægt að horfa til nágrannalandanna þar sem þessi stefna er fyrir hendi, til dæmis til Svíþjóðar og Danmerkur. „Nýtum þá vinnu sem er til staðar og aðlögum hana að okkur veruleika.“

Jón Ólafur leggur til að samstarfsvettvangurinn verði fjármagnaður eins og í Danmörku en þar er um að ræða blöndu af opinberu fé, fjármagni frá samtökum úr atvinnulífinu og frá einkaaðilum. Sá fær um 2,5 milljarða króna frá ríkinu á ári.

Hann nefnir að úr röðum háskólasamfélagsins sé mikilvægt að skipa fulltrúa sem geti miðlað til þeirra sem séu ekki jafn vel að sér í tæknimálum og að fulltrúar atvinnulífsins verði ekki starfsmenn samtaka atvinnugreina heldur starfsmenn fyrirtækja því þeir hafi betri þekkingu á áskorunum í rekstri.

Stafrænt þekkingarsetur
Jón Ólafur segir að nýta eigi samstarfsvettvanginn til að koma á fót stafrænu þekkingarsetri stjórnvalda og atvinnulífs, eins og er til staðar í fyrirnefndum löndum. Það myndi til að mynda veita fræðslu og ráðgjöf við nýtingu stafrænnar tækni til að bæta samkeppnishæfni.

Annar vandi sem við er að etja, að sögn Jóns Ólafs, er að tæknifyrirtæki hafa ekki náð að koma hefðbundnum fyrirtækjum í skilning um hvaða möguleikar eru fyrir hendi í stafrænu heimi. „Tæknifyrirtæki þurfa að aðstoða okkur við að öðlast þekkingu á stafrænum málum svo við getum nýtt hana í meira mæli. Tæknifyrirtæki og hefðbundin fyrirtæki verða að tala sama tungumálið,“ segir hann.

Samtök verslunar og þjónustu munu halda ráðstefnu um stafræna tækni og nýtt hugarfar á morgun. „Við höfum ákveðið að halda fundinn stafrænt í ljósi kórónaveirunnar. Við viljum sýna ábyrgð,“ segir Jón Ólafur.